

MUISTIOLUONNOS METSÄNEUVOSTON KOKOUS 4/2024

Aika: 18.12.2024 klo 12.15–14.15

Paikka: Paja, Mariankatu 9 sekä etäyhteyshmahdollisuus

Osallistujat:

MMM pj. Sari Essayah (klo 12.45–)

MMM 3. vpj. Tuula Packalen

MMM Erno Järvinen

TEM Sari Tasa

OKM Sami Niinimäki

LVM Maria Torttila (etänä)

MMM Joel Rouvavuori

Metsähallitus Hannu Lehtonen (etänä)

Luonnonvarakeskus Antti Asikainen (etänä)

Helsingin yliopisto Tuula Jyske (etänä)

Itä-Suomen yliopisto Heli Peltola (etänä)

Suomen metsäkeskus Ari Eini

Maakunnalliset metsäneuvostot Sari Lantta

Suomen metsäyhdistys Kirsi Joensuu (klo 13.49–) (etänä)

Metsäteollisuus Karoliina Niemi

Sahateollisuus Tino Aalto

Energiateollisuus Karoliina Muukkonen (etänä)

SLL Antti Heikkinen

WWF Jari Luukkonen (etänä)

Loimu Jukka Sippola (etänä)

METO Stefan Borgman

Teollisuusliitto Jari Sirviö

Koneyrittäjät Matti Peltola

Metsäalan Kuljetusyrittäjät Kari Palojärvi

Metsäkoulutus Ville Manner (etänä)

Suomen riistakeskus Mari Lyly (etänä)

Lusto Niina Uronen

Suomen Partiolaiset Tiina Witikkala

Suomen Latu, Eki Karlsson

Suomen 4H-liitto Tomi Alakoski

Suomen Metsäsäätiö Martta Fredrikson (etänä)

Metsämiesten Säätiö Ilari Pirttilä

MMM Satu Rantala (sihteeri)

MMM Josefiina Tiainen (2. sihteeri)

Asiantuntijat ja muut osallistujat:

MMM Erika Latva-Kyyny (etänä)

MMM Tapio Luoma-aho (etänä)

TEM Teemu Hartikainen (etänä)

MMM Päivi Nerg (etänä)

MMM Janne Impiö (etänä)

Poissa:

YM 1. vpj. Kai Mykkänen, TEM 2. vpj. Wille Rydman, YM, VM, MTK, SLC, Kemianteollisuus, Paperiliitto

Muistio

1. Kokouksen avaus

Varapuheenjohtaja Tuula Packalen avasi kokouksen klo 12.17. Osallistujat todettiin ja asialista hyväksyttiin. Asiakohta 3 siirrettiin käsiteltäväksi kohtien 4 ja 5 jälkeen, sillä ministeri Essayah osallistui kokoukseen osin etäyhteydellä. Ministerin saavuttua kokoustilaan käsiteltiin kohta 5 loppuun ja kohdan 3 käsittelyn alkaessa siirrettiin puheenjohtajuus hänelle.

2. Metsäneuvoston edellisen kokouksen muistio (liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Ministerin ajankohtaiskatsaus

Ministeri Essayah piti ajankohtaiskatsauksen. Ministeri aloitti katsauksen kertomalla YK:n ilmastokokouksesta, jossa sovittiin rahoitustavoitteesta, sekä luontokokouksesta, jossa saatiin sopu geenivararahastosta ja vahvistettiin alkuperäiskansojen roolia. Monet muut isot kysymykset jäivät kokouksissa ratkaisematta. Painopiste kokouksissa oli globaaleissa turvallisuutta koskevissa teemoissa.

Ministeri nosti esiin tiivistyvän ja tärkeän yhteistyön Kanadan kanssa. Metsä- ja biotaloustoimijoiden valtuuskunta vieraili ministerin johdolla Kanadassa marraskuun lopulla. Suomi oli Ottawassa pidetyn onnistuneen biotalouskonferenssin teemamaa. Matkan tavoitteena oli tiivistää Suomen ja Kanadan metsä- ja biotaloussektoreiden yhteistyötä ja luoda kontakteja yritysten ja tutkimuslaitosten välillä. Hän näki, että Suomella on tarjota monia ja jo olemassa olevia ratkaisuja puhtaaseen siirtymään ja biotalouteen unohtamatta metsien kestävää hoitoa ja käyttöä. Kanadasta Suomella on paljon opittavaa puurakentamisen edistämässä. Ministeri nosti esiin Kanadan valtavan laajat hoitamattomat metsäalat sekä metsäpalot.

Ministeri toi esiin uuden EU-komission työn alkamisen sekä sen aiempaa paremman biotalouden ymmärryksen. Esityksiä on tulossa biotalousstrategian uudistamisesta ja bioteknologioista. Ministeri korosti EU-vaikuttamisen ajankohtaisuutta ja oli hyvin tyytyväinen siitä, että suomalaisia on saatu ennätysmäärä komissaarien kabinetteihin. Puolan pian alkavalla EU-neuvoston puheenjohtajuuskaudella turvallisuus tulee olemaan tärkeä prioriteetti. Puolan yhtenä puheenjohtajuuskauden tavoitteena on saavuttaa neuvoston yhteinen yleisnäkemyks metsien monitorointiasetuksesta.

Metsäkatoasetuksen voimaantulon lykkäys on vahvistettu. Ennallistamisasetuksen ja ennallistamissuunnitelman kansallinen valmistelu on käynnistynyt. Moniin EU-asetuksiin ja strategioihin suunnitellaan parhaillaan toimenpiteitä. Hän piti tärkeänä, että Suomessa ylitetään sektorirajat ja tarkastellaan asioita kokonaisvaltaisesti, toisin kuin EU-tasolla, jossa valmistelua on usein tehty ilman poikkihallinnollista näkökulmaa. Hän korosti vastuullista etenemistä myös kansantalouden näkökulmasta.

Ministeri kertoi hallituksen panostuksista kestäväan talouskasvuun. Hallituksen eduskunnalle antaman lisätalousarvion kasvupaketin 10 miljoonan euron panostuksesta merkittävä osa suunnataan elintarvikeviennin tukemiseen. Metsäbiotalouden arvonnisan kasvattamiseen käytetään 1,9 miljoonaa euroa. Metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamiseksi metsätalouden määrääkaaisen kannustejärjestelmän (metka) terveyslannoitustukeen kohdistetaan 1,5 miljoonan euron lisärahoitus. Lisäksi Helmi-elinympäristöohjelman mukaisten riistakosteikkojen toteutusrahoitusta vahvistetaan 1,0 miljoonalla eurolla. Lisäksi ministeri kertoi TEM:n myöntäneen Itäisen Suomen ohjelmaan sisältyvälle metsäbiotalouden uudet avaukset-kasvuohjelmalle 2,4 miljoonan euron rahoituksen, jota Pohjois-Karjalan maakuntaliitto hallinnoi.

Kotimaan asioista esille nousi Metsähallituksen ja Googlen välisen maakaupan toteutuminen. Lisäksi nostettiin esiin uudistettu Luontoon-palvelu, johon on koottu kaikki Suomen ulkoilukohteet ja retkeilyreitit. Luonnossa liikkumisen edistämistä tavoitteleva palvelu toteuttaa Suomen virkistyskäyttöstrategiaa. Lopuksi ministeri nosti vielä esiin 2G- ja 3G-verkkojen alasajosta aiheutuneet haitat maaseutualueille.

Ajankohtaiskatsauksen jälkeen keskustelussa käsiteltiin metsäkato- ja ennallistamisasetusta. Ennallistamisasetuksen osalta esille nousivat rahoitus- ja budjettirajoitteet. Metsäneuvosto pohti myös asetuksen, tulevan kansallisen biodiversiteettistrategian ja LULUCF-asetuksen keskinäisiä kytköksiä sekä Euroopan maiden haasteita täyttää LULUCF-velvoitteet. Keskustelussa korostettiin suomalaisen puun saatavuuden, työpaikkojen turvaamisen ja kokonaiskestävyyden huomioimista.

Keskusteltiin Metsäbiotalouden tiedepaneelin selvityshankkeesta, joka kartoittaa EU-lainsäädännön vaikutuksia Suomen metsäbiotalouden toimintaedellytyksiin. Lisäksi keskusteltiin Googlen maakaupoista, luontoarvokaupasta ja ekologisesta kompensatiosta. Lisäksi nostettiin esiin raakat ja kansliapäälliköiden pyöreän pöydän työskentelyn jatkoaskeleet.

Keskustelussa sivuttiin myös turpeen käyttöä, yhteiskunnan sähköistymistä ja energiapuun käyttöä. Luontoon-palvelun kiitettiin parantavan myös muiden kuin valtion hallinnassa olevien metsien löydettävyyttä ja saavutettavuutta sekä vahvistavan metsien arvostusta. Lisäksi Kajaaniin sijoitettava uusi Lumi-tietokone mainittiin merkittävänä panostuksena tutkimus- ja kehitystoimintaan sekä olemassa olevaan infrastruktuuriin.

4. Metsäneuvoston vuoden 2025 toimintasuunnitelma, Erno Järvinen, MMM (liite 2a ja 2b)

Erno Järvinen maa- ja metsätalousministeriöstä esitti luonnoksen metsäneuvoston tulevan vuoden 2025 toimintasuunnitelmasta. Esityksen jälkeen käytiin keskustelua. Keskustelussa ehdotettiin työsuunnitelmaan huomioitavaksi muun muassa metsäalan työvoimakysymykset, metsäalan koulutus ja Meka2.0-hanke. Lisäksi nostettiin esiin tulevat kuntavaalit ja kuntien rooli metsäkysymyksissä. Nähtiin, että kuntateemaa voisi harkita joko kokouksen tai erillisen työpajan muodossa metsäneuvoston työsuunnitelmaan. Tuotiin esiin, että myös seurakunnat voisi liittää mukaan kuntateemaan. Keskusteltiin asiakokonaisuuksien käsittelyn oikeasta ajoituksesta. EU-asioiden sekä muun muassa ennallistamissuunnitelman teemoja luvattiin tarvittaessa käsitellä säännöllisesti. KMS-verkostotyön seurannasta raportointinen toteutetaan maaliskuun kokouksen yhteydessä. Keskusteltiin taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden ja vastuullisuuden näkökulmista ja tasapainoisesta huomioimisesta työsuunnitelmassa. Hyvänä

esimerkkinä sosiaalisesta ja kulttuurisesta vastuullisuudesta nostettiin esiin virkistyskäyttöstrategia.

5. Kansallisen metsästrategian viestintä 2025–2027, Erika Latva-Kyyny, MMM (liite 3)

Erika Latva-Kyyny maa- ja metsätalousministeriöstä esitteli metsäneuvostolle kansallisen metsästrategian viestinnän tilannekuvaa sekä tulevien vuosien viestintää. Esityksen jälkeen keskusteltiin. Keskusteluissa korostettiin metsien taloudellisen, ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen arvon viestimistä kansalaisille. Todettiin, että suomalaiset ulkoilevat vuosittain 500 miljoonaa kertaa. Kaikesta ulkoilusta 70 % tapahtuu metsäisessä ympäristössä. Metsien merkitys on siten hyvinvoinnille ja identiteetille keskeinen, joten myös metsiin ja ulkoiluun liittyvät tunteet kannattaisi huomioida metsään liittyvässä viestinnässä. Esille nousi tarve koko metsäsektorille yhteisestä arvонуontimallista sekä tarve painottaa viestinnässä yhteensovittamista. Lisäksi keskusteltiin tutkimuksesta, jossa selvitettiin Natura 2000 -alueiden vaikutuksia metsäomaisuuden arvoon. Viestinnän perustana korostettiin tutkimuslähtöisyyttä.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Tiedoksi

Tomi Alakoski Suomen 4H-liitosta toi tiedoksi Metsissä on mahdollisuus -hankkeen, jossa selvitetään toimialan yhdessä tekemää nuorten metsäkasvatusta kouluissa ja sen vaikuttavuutta. Metsätoimialan toimijoiden sekä koulujen opettajien ja koululaisten kyselyt ovat auki 20.12. saakka. Selvitystyön tuloksia julkaistaan tammi-maaliskuun aikana 2025. <https://4h.fi/4h-jarjesto/jarjeston-toiminta/hankkeet/metsissa-on-mahdollisuus-2024/>

Työ- ja elinkeinoministeriö toi tiedoksi, että teollisuuspoliittinen strategia on julkaistu. Lisäksi 19.12. julkaistaan mineraalistrategia.

8. Seuraava kokous

Metsäneuvoston seuraava kokous pidetään 26.3.2025 klo 9–11.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.01.

Liitteet

Liite 1 Edellisen kokouksen muistioluonnos 151024

Liite 2a Metsäneuvoston toimintasuunnitelma 2025

Liite 2b Esitys Metsäneuvoston toimintasuunnitelma 2025

Liite 3 Esitys KMS 2035 viestintä ja vuorovaikutus 2025–2027